

Een mand vol melk

Monica Boschman

'Je lijf weet niet dat je baby overleden is,' zei mijn huisarts. Ik geloofde hem niet, ik voelde de dood immers in elke cel. Twee dagen later kreeg hij gelijk. Er kwam vocht uit mijn ogen, mijn lege baarmoeder en mijn tepels. Mijn lichaam wilde mijn baby voeden en dat was niet te stoppen. Ik ging afkolven, vooral om stuwings- en ontstekingsproblemen te voorkomen. Gelukkig wist ik hoe dat moest, ik had het maandenlang gedaan toen ik na de geboorte van mijn eerste weer aan het werk ging, tot grote hilariteit van mijn mannelijke collega's. Zij noemden me nog maandenlang de melkfabriek. In die tijd werd de melk voor mijn oudste binnen een paar dagen weer ontdooid en op het kinderdagverblijf voorzichtig opgewarmd.

Mijn dochter was dood, maar mijn lichaam wilde haar voeden met alles wat nodig was om haar te laten groeien. Weggooien van haar melk, ik kon het niet. Geen druppel wilde ik verspillen. Ik bewaarde de melk in kleine bakjes in de vriezer. Vrienden en familie adviseerden me de borstvoeding af te bouwen, ik ging door met kolven. In huishoudwinkels kocht ik steeds nieuwe bakjes voor ijsblokjes. Ik vond bakjes met rechthoeken, met hartjes en met sterretjes. Het werd een vast ritueel. Kolven bij muziek van Satie, de melk in vormpjes doen, het bakje afdekken met folie en de datum op een sticker schrijven. De bakjes zette ik in een aparte mand in de vrieskist, tussen de mand met het brood en het grote vak vol dode vogels die mijn man tijdens het veldwerk als bioloog vond en voor nader onderzoek bewaarde.

Na een half jaar was de melkmand vol, een logisch moment om te stoppen met kolven. Die dag probeerde ik mijn oudste te laten drinken, iets dat ik eerder niet aandurfde. Nu legde ik hem aan de borst om hem nog iets van zijn zusje te geven. Hij keek me aan met grote ogen, herinnerde zich hoe het ging en zoog. Het deed pijn, zeker toen hij zijn tanden in mijn tepel zette. Als het op dat moment goed was gegaan, was ik hem misschien nog een tijdje blijven voeden. Nu bouwde ik de borstvoeding versneld af. Omdat ik het steeds opnieuw openen en sluiten van de klep van de vrieskist miste, besloot ik de melk te gaan gebruiken. Zo bleef ik mijn gang naar de kou maken.

De eerste pannenkoek die mijn oudste in zijn leven at, bevatte melk voor zijn zusje. De tweede ook. Elke vrijdag maakte ik er één. Ik klopte een minibeslag en dacht aan mijn minimeisje, voerde de pannenkoek in minihapjes aan haar broer. Ik besloot de melk ook te gebruiken voor eigen troost. Voor elke kop koffie ontdooide ik twee melkklontjes. Ik klopte haar melk voor mijn koffie, dronk zelf wat voor haar bedoeld was. Ik was mijn eigen min en durfde het niemand te vertellen, ook mijn man niet.

Na bijna een jaar was het eind van de voorraad in zicht. De laatste bakjes melk gebruikte ik voor de herinneringsbijeenkomst voor mijn dochter, een jaar na de dag waarop ze aankwam en vertrok. Vrienden en familie aten muffins met haar melk en rijsttaartjes met pijnboompitten en haar melk. Ze dronken lachend latte-mini-macchiato. Mensen beweren vaak dat ze echt proeven wat ze eten en drinken. Hier viel iedereen door de mand.

Het allerlaatste blokje bevroren dochtermelk bewaarde ik tot het bezoek weg was en mijn man op de bank in slaap was gevallen. Ik legde het melkblokje op mijn tong, liet het ronddraaien in mijn mond, kauwde niet op rouw, maar zoog het melkwit op. De dag erna dronk ik mijn koffie voor het eerst van mijn leven zwart. Dat doe ik nu nog steeds.